

GENERALDIREKTORATET FOR INTERNE POLITIKKER
TEMAAFDELING B: STRUKTUR- OG SAMHØRIGHEDSPOLITIK

KULTUR OG UDDANNELSE

FREMME AF PRIVATE INVESTERINGER I DEN KULTURELLE SEKTOR

SAMMENDRAG

Resumé

Denne undersøgelse identificerer tendenser inden for fremme af private investeringer i kultursektoren i EU's medlemsstater. Undersøgelsen uddyber empiriske data indsamlet via spørgeskemaer, casestudier af fem lande og dokumentationsundersøgelser. Undersøgelsen giver en oversigt over mekanismer og foranstaltninger, der anvendes til at fremme private investeringer, herunder: skatteordninger (dvs. fremme af forbruget af kultur og erhvervsliv samt filantropiske investeringer), finans- og bankordninger og mellemliggende mekanismer. Der gives en sammenligning af private investeringer i kultur i USA og Europa.

Dette dokument blev bestilt af Kultur- og Uddannelsesudvalget i Europa-Parlamentet.

FORFATTERE

IMO - Institut for Internationale Forbindelser
Vesna Čopič, Ph.D., forsker
Aleksandra Uzelac, Ph.D., undersøgelseskoordinator
Jaka Primorac, Ph.D.
Daniela Angelina Jelinčić, Ph.D.
Andrej Srakar, M.Sc.
Ana Žuvela, M.A.

ANSVARLIG ADMINISTRATOR

Ana Maria Nogueira
Temaafdeling: Struktur- og Samhørighedspolitik
Europa-Parlamentet
1047 Bruxelles Belgien
E-mail-adresse: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

REDAKTIONSASSISTENT

Lyna Pärt

SPROGUDGAVER

Original: EN
Oversættelse: BG, CS, DE, EL, ES, ET, FI, FR, HU, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, SV.

OM REDAKTØREN

Skriv til følgende e-mail-adresse for at kontakte temaafdelingen eller abonnere på dens månedlige nyhedsbrev: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Manuskript færdiggjort i juli 2011.
Bruxelles, © Europa-Parlamentet, 2011.

Dette dokument er tilgængeligt på internettet på:
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

ANSVARFRASKRIVELSE

De synspunkter, der gives udtryk for i dette dokument, er udelukkende forfatterens ansvar og afspejler ikke nødvendigvis Europa-Parlamentets officielle holdning.

Eftertryk og oversættelse til ikkekommercielle formål er tilladt, forudsat at kilden angives, og udgiveren underrettes på forhånd og tilsendes et eksemplar.

LISTE OVER FORKORTELSER

- K&E** Kunst & erhvervsliv
- ABSA** Association for Business Sponsorship of the Arts (forening for virksomheders kunstsponsorater)
- ACE** Arts Council England (Englands kunstråd)
- ACRI** The National Association of Local Savings Banks and Banking Foundations (den nationale forening for lokale sparekasser og bankfonde)
- ADMICAL** Carrefour du Mécénat d'Entreprise (et netværk for virksomhedsfilantropi)
- AEDME** Asociación Española para el Desarrollo del Mecenazgo Empresarial
- BC** Bondardo Comunicazione
- BDI** Haus der Deutschen Wirtschaft (tysk industriforbund)
- CAF** Charities Aid Foundation (velgørenhedsfond)
- CATI** Computerstøttet telefoninterview
- CCR** Virksomhedernes kulturelle ansvar
- CEG** Creative Exports Group (gruppen for kreativ eksport)
- CEREC** Det Europæiske Udvalg for Erhvervslivets Tilnærmelse til Kulturen
- CHPA** Lov om beskyttelse af kulturarven
- CIAV** Certificeringsprogrammer for investering i den audiovisuelle sektor
- CNC** Centre National de la Cinématographie
- CSR** Virksomhedernes sociale ansvar
- CZK** Tjekkisk koruna, valuta
- DCMS** Department for Culture, Media and Sport
- EC** Europa-Kommissionen
- ØØS** Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
- EFCS** Europæisk ramme for kulturelle statistikker
- EGEDA** Forening for forvaltning af audiovisuelle producenters rettigheder
- EIS** virksomhedsinvesteringsordning

- EU** Den Europæiske Union
- EUR** Euro, valuta
- FPC** Filmproduktionselskab
- GBP** Engelske pund, valuta
- BNP** Bruttonationalprodukt
- ICAA** Institute of Cinematography and Audiovisual Arts (institut for kinematografi og audiovisuel kunst)
- IFCIC** Institut de Financement du Cinéma et des Industries Culturelles
- IMO** Institut za međunarodne odnose (Institut for Internationale Forbindelser)
- IWK** Initiativen Wirtschaft fur Kunst (den østrigske virksomhedsudvalg for kunst)
- JSKD** Offentlig fond for kulturelle aktiviteter
- LOF** Lov om fonde
- MKIDN** Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ministeriet for kultur og nationalarv)
- MLA** Museum, Libraries and Archives Council (rådet for museer, biblioteker og arkiver)
- NCK** Narodowe Centrum Kultury
- NDPB** Ikkeministerielt offentligt organ
- NESTA** Den nationale ordning for videnskab, teknologi og kunst
- NEA** National ordning for kunst
- NGO** Ikkestatslig organisation
- NHMF** National Heritage Memorial Fund
- NIOK** Nonprofitinformations- og undervisningscenter
- NPO** Nonprofitorganisation
- NSRK** *National strategi for kulturudvikling*
- Nyx Forum** Dansk forum for kunst og erhvervsliv
- OECD** Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling
- PBA** Lov om aktiviteter med offentlige fordele og frivilligt arbejde

---

PBO	Organisationer med offentlige fordele
PDAAIA	Lov om beskyttelse af dokumenter og arkiver samt arkivinstitutioner
PLN	Polske złoty, valuta
OPP	Offentlig-private partnerskaber
PVF	Philanthropic Ventures Foundation
RCAHMW	Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales
FoU	Forskning og udvikling
RTV	Radio og tv
SAZAS	Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito glasbene avtorske pravice Slovenije (Foreningen af komponister, forfattere og forlæggere for beskyttelse af ophavsrettigheder i Slovenien)
SEK	Svensk krona, valuta
SKK	Slovakisk koruna, valuta
SMV	Små og mellemstore virksomheder
SOFICA	Société pour le Financement de l'Industrie Cinématographique et Audiovisuelle
TCA	Lov om skattekonsolidering
TEUF	Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
UK	Det Forenede Kongerige
UNESCO	De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur
USA	USA
USD	Amerikansk dollar, valuta
Moms	Merværdiafgift
VP	Virksomhedsfilantropi
ZUJIK	Lov om udøvelse af offentlighedens interesse i kultur
ZAMP	Združenje avtorjev Slovenije (slovensk forfatterforening)
WWIK	Lov om indkomstbestemmelser for kunstnere

SAMMENDRAG

1.1. Introduktion

1.1.1. Afgrænsning af undersøgelsen

Den blandede finansieringsøkonomi for kunst og kultur opfattes generelt som en model for økonomisk bæredygtighed. Mens forskellige kilder til finansiering af kulturelle aktiviteter omfatter offentlig støtte, privat støtte og indkomst, fokuseres der i denne undersøgelse på analyse af private investeringer i kultur. Undersøgelsen har til formål at analysere de forskellige former for private investeringer i forhold til kulturelle politikker og eksisterende stimulerende foranstaltninger. Formålet med undersøgelsen er at give Europa-Parlamentet en bedre forståelse af betydningen af offentlige incitamenter til privat finansiering af kultur. Det primære fokus for denne forskning er betydningen af de økonomiske, politiske og kulturelle aspekter af finansieringsformer og mekanismer, der er udviklet af regeringer med henblik på at tilskynde til private investeringer i kultursektoren, samt udbredelsen af brugen af sådanne former og mekanismer. Undersøgelsen tager sigte på at identificere generelle tendenser i EU med hensyn til privat finansiering af den kulturelle sektor og giver samtidig eksempler på ny praksis og politik i EU-medlemsstaterne. Undersøgelsens fokus er at undersøge de vigtigste incitamenter til at finansiere den kulturelle sektor og de største hindringer for private investorer. Undersøgelsen omhandler behovet for en komparativ undersøgelse af kulturpolitik og understreger EU-medlemsstaternes fælles ansvar for at fremlægge sammenlignelige data på EU-plan. Undersøgelsen omfatter ligeledes en kort analyse af tendenser og de største forskelle sammenlignet med USA.

Udtrykket private investeringer som defineret i denne undersøgelse omfatter enhver investering i, bidrag til eller omkostninger i forbindelse med kultur udført af enkeltpersoner, virksomheder eller ikkeoffentlige organisationer. Denne definition er mere omfattende end begrebet om private investeringer, der primært forbindes med kapitalafkast, idet den også omfatter privat støtte og lønindkomst, der oppebæres af enkeltpersoner, virksomheder og nonprofitorganisationer, uanset om de investerer i, sponsorerer, donerer eller forbruger kultur. Derfor omfatter de relevante former for støtte, der drøftes i denne undersøgelse, direkte investeringer, sponsorering, protektion og donationer samt indtjening fra selvstændigt genererede indtægter, såsom billetsalg, entreindtægter og andet merchandise. Investering, bidrag og forbrug drives af forskellige motiver: investering er drevet af princippet om gevinst målt i forhold til profit, bidrag er drevet af princippet om social ansvarlighed, som kommer til udtryk gennem sociale, symbolske og lignende ikkeøkonomiske værdier inden for kultur, og forbrug er drevet af princippet om forbrugerens suverænitet målt ved markeds- eller forbrugsværdien af kultur samt kulturens indre værdi.

1.1.2. Anvendte datakilder

Den udbredte opfattelse af, at den blandede finansieringsøkonomi inden for kunst og kultur kan skabe nye perspektiver for bæredygtigheden af aktiviteter i den kulturelle sektor, har iværksat et behov for at finde andre kilder til at supplere de offentlige midler og fremme anvendelsen af disse. Det er derfor overraskende, at der ikke findes tilstrækkelige sammenlignelige data om størrelsen af private midler til kultur og effektiviteten af de angivne foranstaltninger og komparative metoder i Europa. En begrænset indsigt i de forskellige nationale realiteter er tilgængelig gennem studier og undersøgelser vedrørende private bidrag og kulturelle sponsorater, der er blevet udført af kunst- og erhvervsorganisationer. Imidlertid indsamles de eksisterende data ved hjælp af forskellige metoder, og der mangler derfor en komparativ kvalitet på europæisk plan.

For at kompensere for de manglende systematiske data om forhold vedrørende private investeringer i kultur, og især vedrørende eksisterende incitamenter til private investeringer i EU, er der gjort forsøg på at få indsigt i forholdene vedrørende private investeringer i forskellige EU-lande ved at indsamle oplysninger via spørgeskemaer. Et

spørgeskema blev sendt til 27 kulturministerier i EU med henblik på at indsamle data om eksisterende incitament til private investeringer i kultur. Detaljeringsgraden i de modtagne svar varierede meget. Vi har modtaget svar fra mange kulturministerier, der informerede os om, at sådanne oplysninger ikke indsamles systematisk, eller at de henhører under finansministeriernes kompetenceområde. De eksisterende kunst- og erhvervsorganisationer samt kulturorganisationer i Europa er også blevet kontaktet med en kort liste over spørgsmål om private investeringer i den kulturelle sektor. Der er opnået dybere indsigt i udvalgte lande ved at skabe fem casestudier (Italien, Nederlandene, Polen, Slovenien og Det Forenede Kongerige). Kompendiet om kulturpolitik og tendenser i Europa, en kortlægning af paneuropæisk kulturpolitik, var en anden værdifuld datakilde for denne analyse. Der er ligeledes gennemført omfattende dokumentationsundersøgelser af relevant litteratur inden for dette emne.

1.1.3. Undersøgelsens opbygning

Undersøgelsen består af syv kapitler. Kapitel I indeholder en introduktion til undersøgelsen. Kapitel II angiver konteksten, som forklarer de vigtigste begreber, der anvendes i undersøgelsen, hvilket definerer grundlæggende kulturpolitiske begreber og finansieringsformer og giver en ramme for forståelse af betydning af beskatning og dens vigtigste karakteristika. Kapitlet giver et overblik over finansieringen af kunst og kultur ved at inddele denne i tre kilder (dvs. offentlig finansiering, privat finansiering og lønindkomst) samt i henhold til de forskellige finansieringskilder (dvs. virksomheder, privatpersoner og nonprofitorganisationer). Kapitlet uddyber finansieringsformerne gennem sin økonomiske, politiske og kulturelle dimensioner. I betragtning af EU-medlemsstaternes kulturelle suverænitæt og begrænsede rolle, som EU's skatteforordning spiller, omhandler dette kapitel også kort konsekvenserne af EU's forordning om beskatning i medlemsstaterne. Typologi over forskellige former for private investeringer inddeles i henhold til motiverne for sådanne investeringer (f.eks. direkte investeringer, herunder offentlig-private partnerskaber, sponsorater, protektion og donationer). Undersøgelsen understreger, at alle statslige foranstaltninger er i tæt forbindelse med den proaktive kulturelle sektor, dvs. at kulturelle iværksættere, effektiv markedsføring, intensiv fundraising og publikumsudvikling sammen med "den digitale overgang" skaber nye udfordringer for alle involverede. Kapitel III beskriver udvalgte mekanismer, instrumenter og foranstaltninger vedrørende skattelettelse og fradrag, finansielle incitament, der har til formål at tiltrække potentielle medbidragsydere, større organisationer, der fungerer som mellemlid mellem kunst og erhvervsliv eller kunst og statslige sektorer og andre politiske retningslinjer, der kan indføre nye tendenser. I kapitel IV præsenteres fem casestudier fra forskellige dele af EU, nemlig nord og syd, gamle og nye medlemsstater samt lande med forskelligartede kulturpolitiske traditioner (Italien, Nederlandene, Polen, Slovenien og Det Forenede Kongerige), i et forsøg på at kortlægge eksisterende praksis og tendenser i forbindelse med fremme af privat støtte til kulturområdet. I kapitel V diskuteres USA's system af incitament til private investeringer i kultur i et komparativt perspektiv. En af årsagerne til disse forskelle er tilstedeværelsen af kulturelle og systemiske forskelle inden for europæiske og amerikanske finansieringssystemer. Således behandles udvalgte mekanismer inden for amerikanske private finansieringer i denne undersøgelse. Kapitel VI indeholder afsluttende refleksioner, mens kapitel VII kommer med anbefalinger til, hvordan man kan fremme privat finansiering af sektoren på EU-plan, både gennem politiske idéer, der ligger uden for EU's strenge kompetenceområde, men måske svarer til de formodede relevante tendenser for nationale og regionale regeringer.

De materialer, der er udviklet af projektteamet, og som denne beretning bygger på, består af fem bilag til undersøgelsen: I bilag 1 fremlægges tiltag til fremme af private investeringer i udvalgte kulturelle sektorer, nemlig den audiovisuelle sektor og sektoren for kulturarv. Bilag 2 indeholder dybdegående udgaver af casestudierne, der præsenteres i undersøgelsens kapitel IV. Bilag 3 består af en oversigt over eksisterende incitament til fremme af private investeringer i kultur i EU-medlemsstater, der blev udarbejdet som et arbejdsdokument til denne undersøgelse. Bilag 4 beskriver det amerikanske system af

private bidragsydere og dets karakteristika mere detaljeret end i kapitel V, mens bilag 5 indeholder en kort ordliste over termer, der anvendes i undersøgelsen.

1.2. Private investeringer på kulturområdet: tilgrundliggende begreber

I denne undersøgelse betragtes **kultur** som aktiviteter i forbindelse med original kunst, som har en økonomisk indvirkning og medfører sociale værdier ved at skabe, producere og distribuere varer og ydelser på forskellige kulturelle områder. Den kulturelle sektors produktion rummer forskellige kulturelle værdier. Ved en vurdering af kulturelle værdier må man betragte kultur som et gode på det private marked såvel som et offentligt gode. De to vigtigste aspekter af kulturens værdi er de økonomiske og kulturelle værdier. Økonomisk værdi består af brugsværdi og ikkebrugsværdi. Kulturens markeds- eller brugsværdi kan udtrykkes i form af priser på kulturelle varer og ydelser. Konceptet ikkebrugsværdi angiver værdi, som personer forbinder med kulturelle varer og ydelser, på trods af at de ikke selv gør brug af dem (f.eks. deltager i arrangementer, går på udstillinger eller læser bøger) (Hansen, 1997; Navrud og Ready, 2002). Ikkebrugsværdi kan yderligere inddeles i mulighed, arv, eksistens, prestige og uddannelsesmæssige værdier (Frey og Pommerehne, 1989). Konceptet kulturel værdi henviser til den værdi, som en kulturel vare eller ydelse har, uanset dens plads i det økonomiske system. Kulturelle værdier kan inddeles i sociale, symbolske, æstetiske, åndelige, historiske og autentiske værdier (Throsby, 2001).

I forbindelse med denne undersøgelse er der udviklet en inddeling af kilder baseret på en **blandet finansieringsøkonomi**. Følgelig er der tre hovedkilder til finansieringen af kultur i Europa: offentlig støtte (direkte og indirekte), privat støtte (virksomhedsstøtte, individuelle donationer, fonde og legater) samt indtjening.

Offentlig støtte omfatter direkte og indirekte offentlig støtte. Direkte offentlig kulturstøtte defineres som enhver støtte til kulturelle aktiviteter ydet af statsorganer og/eller andre offentlige organer. Direkte offentlig støtte omfatter tilskud, præmier, legater osv., dvs. penge overført direkte fra offentlige kasser til modtagerens konti. Indirekte offentlig støtte omfatter statsinstitutioners og/eller offentlige institutioners tiltag, normalt via lovgivningen, til fordel for kulturelle organisationer, der ikke omfatter pengetransaktioner fra førstnævnte til sidstnævnte. Indirekte tiltag henviser primært til skatteudgifter, dvs. den indkomst, som lokale og nationale myndigheder mister grundet kulturelle institutioners skattereduktioner og skatteundtagelser, matchning af tildelinger samt andre finans- eller bankordninger, hvorigennem modtagerne, og ikke statsansatte, beslutter hvilke organisationer, der skal tilgodeses.

Privat støtte - Privat kulturstøtte omfatter al økonomisk støtte ydet gennem investering, donationer eller udgifter på et individuelt eller ikkeoffentligt grundlag. Privat støtte kan yderligere inddeles i virksomhedsstøtte, individuelle donationer samt støtte fra fonde og legater. Virksomhedsstøtte angiver direkte investeringer med henblik på kapitalafkast, herunder offentlig-private partnerskaber, og investeringer i kunstsamlinger såvel som sponsorater og virksomhedsdonationer. Individuelle donationer omfatter alle transaktioner fra enkeltpersoner med det formål at donere eller yde støtte til kulturen. Individuelle donationer bør adskilles fra husholdningsudgifter til kultur, der falder under kategorien indtjening. Støtte fra fonde og legatstiftelser angiver støtte fra mellemliggende institutioner, ofte oprettet på lovmæssig baggrund, der tjener særlige formål og målsætninger og støttes af private donationer.

Indtjening - Denne kategori omfatter alle individuelle udgifter til kulturelle formål, såsom entréer til kulturelle institutioner eller køb af kulturelle genstande. Indtjening omfatter derfor al direkte indkomst hos markedets kulturelle organisationer.

Direkte offentlig kulturstøtte viser aktuelt en faldende tendens, hvor **virkningerne af den nylige finanskris**e accelererer denne udvikling. De fleste lande har nået deres

budgetgrænse og er derfor begyndt at udvise villighed til at eksperimentere med private kulturelle støtteordninger. I løbet af de seneste årtier er niveauet for virksomhedsstøtte steget i de europæiske lande, men i øjeblikket falder den som følge af den nylige finanskrisen. Private fonde i Europa beskærer også deres budgetter, og det individuelle forbrug er også blevet påvirket i negativ retning.

Der er en forbindelse mellem kulturelle investeringer og kulturelle værdier. Der er fire underkategorier for private kulturelle investeringer, der er afhængige af motiverne bag en sådan investering. **direkte investeringer/kapitalinvesteringer**, med profit som hovedmotiv (og derfor mest optagede af den økonomiske værdi), **sponsorater**, som er et tosidet økonomisk samarbejde (der giver profit og mærkevaregenkendelse til virksomhederne samt fordele til de kulturelle organisationer), **donationer og protektorater**, hvor donorerens og modtagerens motiver normalt afspejler sociale, symbolske og tilsvarende ikkeøkonomiske værdier, dvs. at donationerne primært var rettet mod realiseringen af kulturelle værdier i alle dens varierende former, og **indtjening**, der afspejler såvel økonomiske som kulturelle værdier.

Privat støtte indebærer også forskellige problemer, særligt dens fokus på konventionelle kunstneriske programmer og prestigefyldte kulturelle organisationer. Derfor kan en blandet økonomi, med offentlig finansiering som det solide fundament for sektorens stabilitet, privat støtte af udvalgte arrangementer eller producenter i overensstemmelse med individuelle præferencer, og indtjening, hvor kunderne betaler for en værdi, neutralisere hver enkelt støtteforms ufuldkommenheder. Diversificeringen af finansieringskilderne sker med henblik på at udglatte uregelmæssige risici, så den positive virkning af en finansieringskilde neutraliserer de negative virkninger af andre.

Hjørnesteinen i tilskyndelsen til private investeringer i den kulturelle sektor er **skattepolitikken**. Skæringspunktet mellem skattepolitik og kulturpolitik er tydeligt, eftersom skattereguleringen kan have positive eller negative indvirkninger på kulturen. Kultur- og finanspolitik har altid været og bliver i stadig højere grad mere sammenviklede. Skattelovgivningen er vigtig i forhold til en forøgelse af den kulturelle sektors økonomiske uafhængighed. Den største fordel ved at kanalisere offentlige midler til kunsten gennem skattepolitikken er dens neutralitet i den forstand, at skattefordelene ikke er afhængig af det kunstneriske indhold. Derimod er kriterierne generelle og forbundet med modtagerens aktivitetsområde eller type. Enkeltpersoner, virksomheder og nonprofitorganisationer kan selv træffe deres kulturelle beslutninger. Det er derfor vigtigt at forstå og fremme en skattepolitik, der tager hensyn til kulturelle aspekter, som et relevant instrument i kulturpolitikken, der gør, at der kan tages individuelle beslutninger om støtte af kulturelle projekter.

Der bruges mange forskellige termer for skattetiltag, herunder skattereduktion, skattemæssige begunstigelser, skattefradrag, skattefritagelse, skattemæssige incitamenters osv. Mens de fleste af disse termer refererer til afskrivninger, der reducerer beskatningsgrundlaget, refererer skattemæssige incitamenters til bestemte tiltag med henblik på at tilskynde til en ønsket handlemåde i forhold til kunst og kultur. Skattemæssige begunstigelser er sjældent udformet med særligt henblik på kunst og kultur, men derimod på en bredere filantropisk kategori (O'Hagan, 1998). Kulturområdet er blot et af mange velgørenhedsområder, herunder socialområdet, sundhed, sport, religion osv. Eftersom den tilgængelige statistik ikke altid skelner mellem kultur og andre filantropiske områder, er det, på basis af de tilgængelige metoder, vanskeligt at overvåge private investeringer i kultur. På EU-niveau er den reducerede momsats et af de vigtigste tiltag, når det gælder indirekte offentlig støtte, hvilket gør momspolitikken til et vigtigt aspekt af den europæiske kulturpolitik.

1.3. Private investeringer på kulturområdet: udvalgte mekanismer og tiltag

Der er blevet udviklet forskellige mekanismer og tiltag for at øge støtten til privat finansiering af kunst og kultur, herunder skattemæssige incitamenter for donorer, forbrugere og sponsorer, støtte af indsamlinger gennem matchning af tilskud for at kombinere offentlig støtte med privat indsamlede midler, regulering af offentlig-private partnerskaber, støtte af mellemliggende mekanismer (f.eks. kunst- og virksomhedsfora, legatstiftelser, lotterifonde og sociale venturefonde), brug af offentligt finansierede kuponer til understøttelse af kulturelle organisationer i konkurrencen om deltagere, samt bankordninger der giver adgang til lån på favorable vilkår. Sammenlignet med offentlig støtte (dvs. præmier og tilskud), der repræsenterer direkte offentlig støtte, repræsenterer disse tiltag indirekte offentlig kulturstøtte. Staten støtter indirekte kunst og kultur gennem forskellige forsøg på tilskyndelse, herunder skattefordele, hvorved skatteydere og støttemodtagere, snarere end offentlige embedsmænd, afgør, hvilke organisationer der skal tilgodeses.

Dette kapitel fremlægger et udvalg på 16 specifikke mekanismer og tiltag for at fremme private investeringer i EU's medlemsstater. De er blevet identificeret gennem de spørgeskemaer, der er blevet sendt til kulturministerierne i EU-landene, data fra kompendiet om kulturpolitik og tendenser i Europa, samt fra andre sekundærkilder anvendt i denne undersøgelse, såvel som gennem resultaterne af casestudier.

1. Skattefordele ved kulturforbrug er de tiltag, hvor den beskattede genstand er en form for kulturelt forbrug (f.eks. musikkøb, malerier, skulpturer). De mest udbredte af disse tiltag er **reduceret momssats** ved køb af kulturelle varer, skattefradrag ved køb af kulturgenstande, samt andre tiltag, herunder køb af kunst som erstatning for skattebetaling. Reduktion af momssatsen ved køb af kulturelle varer og ydelser udgør det største implicitte tilskud til kulturindustrien, særligt i forhold til markedssvigt (dvs. når de kulturelle produkter må støttes, eftersom markedet er for lille til at fungere på en effektiv måde).
2. Vores spørgeskemaundersøgelser, såvel som de underliggende data fra kompendiet, viser, at data for tiltag til støtte af **sponsorater** ikke overvåges systematisk. Kultursponsorater fra virksomheder findes i alle undersøgte lande. Selv om sponsorater har et stort potentiale og fremmes gennem skattefordele, repræsenterer sponsorater stadig en lille del af kulturelle organisationers indkomst.
3. **Offentlig-private partnerskaber** betegner normalt en aftale mellem den offentlige og private sektor vedrørende leveringen af offentlige ydelser eller infrastruktur. På den måde kombineres sociale prioriteter med den private sektors ledelsesmæssige egenskaber, hvorved staten fritages for at skulle håndtere store kapitaludgifter, og udgiftsrisikoen overgår til den private sektor.
4. **Procentlovgivning**, eller procentfilantropi, er et skattemæssigt tiltag, hvorved skatteydere kan give en vis procentdel af deres indkomstskat til bestemte nonprofit, ikkestatslige organisationer og i visse tilfælde til andre organisationer, såsom kirker. Dette tiltag er kendetegnet ved to aspekter: 1) skatteyderne bestemmer selv, hvad en del af deres skattebetaling skal gå til, 2) anvendelsen af disse midler er begrænset til støtte af bestemte modtagere (Bullain, 2004). Blandt EU's medlemsstater er procentlovgivningsordninger mest kendte i østeuropæiske lande som Ungarn, Litauen, Polen, Slovakiet, Rumænien og Slovenien, men ordningerne eksisterer også i visse andre lande, bl.a. Italien.
5. **Individuelle donationer** til kulturelle formål er defineret som ensidige virksomhedstransaktioner, som donoren ikke forventer at drage nogen direkte fordel af. Donationer kan ydes i kontanter eller naturalier. Donationer sker typisk til fremme af højere kulturelle værdier, og profit er ikke hovedmotivationen. De kulturelle organisationer opnår dog normalt bedre resultater i de tilfælde, hvor

donoren har et vist incitament. En række af EU's medlemsstater har gennemført tiltag i forhold til fremme af individuelle donationer. Flere lande tilbyder fradrag til individuelle donorer og følger dermed i fodsporene på USA og andre lande med en angelsaksisk kulturpolitisk tradition. Nogle af disse lande (bl.a. Tyskland, Italien og Grækenland) har særlige incitamenter i forbindelse med arveafgift, hvor denne kan reduceres med op til 60 % (Tyskland).

6. **Virksomhedsdonationer** er gaver, i kontanter eller naturalier, ydet af virksomheder og andre til kulturelle organisationer eller individuelle kunstnere. Tiltag til fremme af virksomhedsdonationer består ofte i skattefordele for donorerne. På trods af at være en veletableret tradition i lande med en angelsaksisk kulturpolitisk tradition, optrådte tiltag til støtte af virksomhedsdonationer mindre hyppigt blandt svarene i vores spørgeskema end tiltag til støtte af individuelle donationer. Det lavere antal svar i denne kategori kan skyldes manglen på tilstrækkelige oplysninger om og overvågning af dette område.
7. Flere lande tillader skatteydere at **overføre** deres ejendom, herunder **kunstværker, i stedet for at betale forskellige skatter**, herunder ejendomsskat. Et sådant system fungerer som en skattekreditordning, i modsætning til en skattefradragsordning (Freudenberg, 2008), og er dermed mere fordelagtig for skatteyderne end for statskassen.
8. **Matchning af midler**, eller matchning af tildelinger, er en betegnelse for kravet om, at private donationer i penge eller naturalier matches af et bestemt beløb proportionalt med værdien af donationen fra en tredjepart (f.eks. staten eller lokalsamfundet). Der er et positivt forhold mellem offentlige tilskud og private investeringer. Det vil sige, at private investorer er tilbøjelige til at give mere til kulturområdet, når de i kraft af statsstøtten er forsikrede om investeringens værdi. Matchende investeringer afprøves derfor som en mulig metode til sikring af, at offentlige investeringer i bedst muligt omfang medfører større investeringer fra den private sektor.
9. I mange lande er **lotterifonde** for kultur en vigtig faktor ved private investeringer i kultur, eftersom fordelingen af disse har muliggjort kulturelle tiltag, der ellers ikke ville have været mulige. Anvendelsen af lotterifonde til kultur er et relativt nyt tiltag, men har opnået fornyet vigtighed i forsøget på at finde yderligere tilskud på kulturområdet. Lotterifondenes indsamlings- og omfordelingsmetoder varierer fra land til land. Disse fonde er ofte forbundet med skatter, der er øremærket bestemte kulturelle formål.
10. En anden metode til fremme af private investeringer i kultur er anvendelsen af **kuponer**. Generelt er en kupon et tilgodehavende med en bestemt pengeværdi, der kun kan anvendes til et bestemt formål. På kulturområdet anvendes kuponer som en metode til stimulering af efterspørgslen på kulturelle produkter. I Europa har Slovakiet det mest kendte kuponsystem. Lignende ordninger har været forsøgt i Tyskland og Det Forenede Kongerige.
11. En **øremærket skat** er en skat, hvis indtægt (ifølge loven) er reserveret til en bestemt gruppe eller anvendelse. I visse tilfælde vil modtagerne af en øremærket skat også modtage yderligere midler fra statsbudgettet. Øremærkede skatter findes ofte inden for uddannelse, motorvejsudbygning, økologi og social sikring (Pasquesi, n.d.). Anvendelsen af øremærkede skatter blev sjældent noteret i vores spørgeskema eller i sekundærlitteraturen. Dette udgør endnu en mulighed for effektiv fremskaffelse af flere midler til kulturelle formål.
12. **Bankordninger** er normalt ordninger, der er implementeret af banker eller relateret til bankernes aktiviteter, med henblik på formidling af bankstøtte til den kulturelle sektor. Bankordninger kan omfatte låneordninger, der giver en fordelagtig rente i

forbindelse med kulturelle formål, eller andre værktøjer, der tilgodeser kulturelle formål. Et godt eksempel på en bankordning findes i Nederlandene, hvor Triodos Bank har besluttet at koncentrere sin kommunikation og sit virksomhedsansvar omkring støtte af den kulturelle sektor. Triodos' kulturfond udsteder lån til kulturelle institutioner og finansierer opførelse og renovering af kulturelle institutioner som museer og teatre (Holterhues, 2009).

13. Ordninger til fremme af privat kulturstøtte understøttes af forskellige legatstiftelser. **Fonde** referer til en juridisk kategorisering af nonprofitorganisationer, der normalt enten donerer midler og støtte til andre organisationer eller sikrer finansiering af egne velgørende formål. De europæiske fonde vokser dynamisk og har opnået en betydelig stilling og vigtighed i den kulturelle sektor. De fleste fonde støtter sociale tiltag og målsætninger, mens et mindre antal fonde fokuserer deres aktiviteter på kulturen.
14. En anden fremspirende form for privat investering i den kulturelle sektor er **venture-filantropi**, der anvender venture-kapitalinvesteringsprincipper, såsom langsigtede investeringer og støtte til kapacitetsopbygning, i den frivillige og lokale sektor. Det er en form for "engageret" filantropi.
15. Eksisterende **kunst- og erhvervsorganisationer** leverer vigtige ydelser gennem deres uddannelsesaktiviteter og oplysningskampagner, og udgør en forbindelse mellem kunst- og erhvervssektoren. Oprettelsen af sådanne specialiserede organer, der fremmer samarbejdet mellem virksomheder og kunstsektoren, styrker det private engagement i den kulturelle sektor. Et særligt vigtigt aspekt af deres aktiviteter er at overvåge og formidle viden om virksomheders donationer, eftersom data for private investeringer i kultur ikke indsamles systematisk på nationalt eller europæisk niveau.
16. Vigtigheden af nye fænomener i den digitale tidsalder, herunder **crowd funding og indsamlinger på nettet**, fremhæves som vigtige nye redskaber til fremme af private investeringer på kulturområdet.

1.4. Private investeringer i kultur: nationale casestudier

Europa har forskelligartede kulturpolitiske ordninger, som på den ene side tager sigte på at skabe balance mellem økonomisk effektivitet og produktivitet og på den anden at forfølge de ønskede sociale og kulturelle mål (Boorsma, 1998). Disse ordningers organisatoriske modeller spænder fra centraliserede bureaukratiske modeller til armslængdemodeller. Derfor varierer brugen af og rollerne for de indirekte offentlige politiske foranstaltninger, såsom skattefradrag og -incitament, samt de efterspørgselsorienterede tilskud som rabatkuponer, rentefrie lån, matchning af midler og offentlige økonomiske partnerskaber samt tilstedeværelsen af formidlende organisationer (f.eks. kunst- og erhvervsorganisationer og almennyttige fonde).

Der er i denne undersøgelse medtaget fem dybdegående nationale casestudier med henblik på at analysere kulturpolitikkerne og måderne, hvorpå de imødegår denne udfordring. Disse specifikke cases giver indsigt i de forskellige eksisterende ordninger og identificerer praktiske foranstaltninger til og eksempler på bedste nationale praksis for fremme af private investeringer i den kulturelle sektor. Casestudierne identificerer dermed de forskellige realiteter og problemstillinger vedrørende finansieringen af kultur. De udvalgte lande anskueliggør meget forskellige europæiske baggrunde: Italien, Nederlandene, Polen, Slovenien og Det Forenede Kongerige. Casestudiernes resultater fremhæver europæiske fællestræk og forskelle. Resultaterne viser, at Det Forenede Kongerige og Nederlandene (lande med en angelsaksisk kulturpolitisk tradition) har de mest avancerede mekanismer og foranstaltninger til at fremme den private sektors donationer til kulturen. Som nye EU-medlemmer med en postsocialistisk baggrund er Slovenien og Polens ordninger til fremme af private investeringer underudviklede på grund af landenes ret ufleksible strukturer i den

kulturelle sektor. Italien, som har en Middelhavstradition, er en todelt case, hvor staten stadig dominerer, men hvor der også er masser af muligheder for at fremme den private sektors deltagelse.

- Den italienske case illustrerer, at der, skønt staten har den vigtigste rolle og det største ansvar for at støtte kulturen, findes en bred vifte af initiativer, incitamenter og ordninger til fremme af privat kulturstøtte. Bankfondene indtager den vigtigste position i disse ordninger.
- De private donationer til kulturen i Nederlandene er steget i løbet af de seneste 10 år, både i andel af de samlede donationer og i absolutte beløb. Regeringen har opnået en hel del med hensyn til skattelovgivning og -programmer, der fremmer private donationer. Den nuværende nederlandske model for kulturpolitikken forener armlængdemodellens og iværksættermodellens særlige karakteristika. De bebudede kulturpolitiske ændringer for den næste fireårsperiode understreger vigtigheden af iværksættermodeller.
- I Polen er arbejdet for fremme af private investeringer i kulturen stadig i sin vorden, og den videre udvikling heraf kræver en minutiøst udarbejdet strategisk tilgang. Denne udvikling kræver endvidere en generel omstrukturering af den kulturelle sektor i Polen.
- Der er for få strukturelle ændringer, som kan fremme den private sektors deltagelse i kulturen i Slovenien. På trods af de nuværende kulturpolitiske målsætninger om at modernisere den offentlige sektors rolle i kulturen og mobilisere privat finansiering, er der kun truffet få konkrete foranstaltninger til gennemførelse af disse målsætninger.
- I Det Forenede Kongerige er den såkaldte "gyldne standard" til finansiering af kultur en "trefodsøkonomi", hvor hver indtægtskilde (offentlige, private, indtjente midler) tegner sig for en tredjedel af den samlede indtægt. Reelt er det kun indtjeningen, der tegner sig for en tredjedel af den samlede indtægt (32 %), idet den offentlige finansiering i gennemsnit udgør 53 % af kunstorganisationernes indtægt, mens de resterende 15 % stammer fra private investeringer (Mermiri, 2010a). Som følge af de seneste nedskæringer i de nationale og lokale kunstbudgetter er kunst- og kultursektoren nødt til at finde alternative indtægtskilder, nemlig private investeringer, til at erstatte den offentlige støtte. Regeringen undersøger nye metoder til at fremme den private sektors deltagelse gennem udviklingen af en challenge fund, som skal motivere donorer og opbygge kunstorganisationernes fundraisingkapacitet.

1.5. Europa vs. USA: En sammenlignende oversigt over incitamenterne til private investeringer i kultur

En sammenligning af tendenserne i EU og USA for private investeringer i kultur afslører store forskelle i de politiske retningslinjer og de deraf følgende resultater. Ordningerne er forskellige, både med hensyn til deres struktur og de private donationers størrelse. Nogle forskelle skyldes det politiske og juridiske miljø, andre skyldes omfanget af fundraisingressourcerne, og at der eksisterer en spørgekultur, mens andre igen skyldes, at der er tradition for at donere og udvide formuen.

Siden 1990'erne har der været betydelige skift i den politiske udvikling i både Europa og USA. Hvor de europæiske lande har udarbejdet en skattelovgivning, der støtter og fremmer private investeringer i kulturen, har de offentlige organer i USA væsentligt reduceret den offentlige kulturstøtte og dermed overladt opgaven til markeds kræfterne.

Sondringen mellem kultur som et offentligt gode og en markedsvarer er den afgørende forskel, når man sammenligner støtteniveauet til den kulturelle sektor i de europæiske

lande og USA. Europas største udfordring er at vedblive med at støtte kunsten og kulturen som et offentligt gode og samtidig sikre fremmende, brede og alsidige mekanismer til privat finansiering.

De fleste forskelle mellem USA og EU kommer til udtryk i de finanspolitiske bestemmelser, hvor USA i højere grad benytter skatteforanstaltninger, der har til formål at fremme den private sektors donationer til kulturen. Disse foranstaltninger omfatter efter funktionel beskrivelse: de mange forskellige former for private donationer, højere procentdel af individuelle donationer i den samlede private finansiering af kultur, mekanismer til velgørenhedsgaver inden for de skattemæssige rammer (f.eks. pooled income fund, charitable remainder trust, charitable lead trust), den højere skattelettelsesgrænse for individuelle donationer og kriterierne for tildeling af skattelettelser.

I USA har erhvervslivets støtte til kunst og kultur ændret karakter fra velgørenhed til en mere marketingbaseret og sponsororienteret strategi.

Størrelsesforskellene i de individuelle donationer i USA og Europa skyldes primært føderal indkomstskat, ejendomsskat, beskatning af kapitalgevinster og gaveafgift. De i USA anvendte instrumenter, som er mindre udbredte i Europa, har at gøre med venture-filantropi og planlagte donationer.

Det høje private kunststøtteniveau i USA resulterer ikke nødvendigvis i en økonomisk stabil kunstsektor. En konstant vækst i de faste omkostninger kombineret med stigende konkurrence, højere forventninger fra publikum, reduceret offentlig støtte og den overordnede økonomiske krise har genåbnet diskussionen om passende private og offentlige kunststøtteniveauer.

1.6. Afsluttende overvejelser

De europæiske kulturfinansieringsordninger er overvejende statsorienterede, og viljen til at indføre incitamentet til private donationer er afhængig af offentlige politiske rammer og politisk vilje. De fleste europæiske lande har, navnlig som følge af den nylige økonomiske krise, nået deres budgetgrænse og bør derfor udvise større villighed til at eksperimentere med private kulturelle støtteordninger. Imidlertid er der gennemført meget få nye politiske foranstaltninger til fremme af private kulturelle investeringer, hvilket viser, at politikkerne ikke i tilstrækkelig grad imødegår de aktuelle tendenser og udfordringer.

I det følgende understreges denne undersøgelses centrale punkter:

- Direkte offentlig kunststøtte viser aktuelt en faldende tendens, hvor virkningerne af den nylige finanskrisen accelererer denne udvikling. Behovet for at reformere den kulturelle sektor og gøre den mere bæredygtig og driftig afspejles i den europæiske kulturpolitik, selv om det kun i varierende grad udmøntes i praksis.
- Den direkte offentlige støtte koncentrerer sig primært om den kulturelle infrastruktur og produktion (dvs. det kulturelle udbud), men den seneste udvikling viser, at der i politikken nu også tages hensyn til kulturforbruget. De nye overvejelser om forbruget har bevirket, at de kulturelle organisationer er blevet opfordret til at demonstrere deres relevans for publikummet.
- De indirekte offentlige støtteforanstaltninger via skatteincitamentet i Europa er veludviklede, men bestemmelseernes udbredelse blandt borgere, kulturelle organisationer og erhvervsliv varierer fra land til land, hvilket viser, at donationskulturen skal fremmes og udvikles.
- Tendensen til at stole på, at den private støtte kan fungere som et alternativ til den offentlige støtte er kontroversiel, idet de private midler hurtigt svinder i krisetider, og idet en række resultater understreger, at der er en positiv korrelation mellem de roller, som henholdsvis staten og private spiller i forbindelse med

kulturinvesteringerne. Offentlige foranstaltninger i form af matchning af midler eller skattemæssige incitament er skaber tillid til kulturens betydning for sponsorer og donorer, der ønsker at udnytte en i forvejen succesfuld og vigtig sektor.

- I Europa er fundraisingaktiviteterne ikke professionaliseret i tilstrækkelig grad. Selv om en sådan professionalisering er nødvendig, er beslutningen om at ansætte fundraisere meget vanskelig at træffe, når der ofte allerede mangler midler til at dække de kulturelle eller kunstneriske kerneaktiviteter eller til at engagere eksterne fundraisingkonsulenter. Derfor er fundraising ikke tilstrækkeligt integreret i de fleste kulturelle organisationers operationelle struktur.

Den overordnede ide om at øge de private donationer til kunst og kultur bliver bredt betragtet som et lovende alternativ med henblik på at styrke den kulturelle sektors økonomiske bæredygtighed i en tid, hvor den offentlige finansiering går efter i sømmene. Nedgangen i sponsorater og donationer under den økonomiske krise understøtter imidlertid ikke denne ide. Der skal gøres en større indsats for at styrke båndene mellem publikum, erhvervsliv og lokalsamfund med henblik på at anerkende kulturens forskellige værdier og drage fordel af dem i overensstemmelse med de forskellige motiver bag privates beslutninger om at investere i kultur. Regeringerne står over for den udfordring at skulle forbedre det politiske og juridiske miljø med henblik på at fremme og belønne den private støtte til kulturen. Sponsorerne skal tilskyndes til at afprøve nye innovative reklamemuligheder gennem kunst og kultur, publikum skal ansøres til at genopdage deres passion for at opleve nye talenter, donorerne skal føle sig inkluderet i udformningen af kulturlivet, og den kulturelle sektor skal hjælpes på vej til at indse, at fundraising og sponsorering ikke kun spiller en vigtig rolle for økonomien, men også for de kulturelle fremstøds sociale legitimering.

1.7. Henstillinger

På baggrund af resultaterne af denne undersøgelse er de umiddelbart forestående udfordringer i forbindelse med fremme af private investeringer i den kulturelle sektor følgende:

- **Skabelse af en god balance mellem direkte og indirekte offentlig støtte til kunst og kultur**

På grund af de særlige kulturelle forhold og modeller for kulturel udvikling i Europa bør de private kulturinvesteringer ikke fremmes på bekostning af offentlige midler. De offentlige og private midler supplerer hinanden, idet de offentlige midler på den ene side styrker tilliden til kulturens værdi for offentligheden og på den anden sikrer stabiliteten i den kulturelle sektor. I krisetider falder efterspørgslen efter kulturelle varer mere end efterspørgslen efter andre varer. Den offentlige støtte er uundværlig med henblik på at bevare kulturens værdi for offentligheden.

- **Udvikling af metoder til indsamling af sammenlignelige data**

Manglen på systematiske sammenlignelige data om den skattemæssige situation for den kulturelle sektor i EU og fraværet af data baseret på en fælles metode er alvorlige hindringer for forskningen i private investeringer i kulturen i Europa. En anden udfordring er at skabe en fælles ramme til klassificering af forskellige former for velgørenhed med kultur som en særskilt kategori og med forskellige ordninger til at lette den sammenlignende forskning i fremtiden. Derfor skal eksisterende initiativer, såsom Eurostats statistikker på kulturområdet og Europarådet og ERICarts Compendium project, udbygges yderligere.

➤ **Udvikling af yderligere støtte til internationale sammenslutninger til overvågning af sammenlignelige data og praksis**

Den store spredning af foranstaltninger og mekanismer på tværs af EU's medlemsstater underbygger behovet for internationale organer og netværk, som kan foretage en mere præcis og uafhængig vurdering af data og praksis, ligesom det er nødvendigt at kunne distribuere resultaterne mere effektivt til målgrupperne. Data indsamlet af kunst- og forretningsfora er værdifulde, men værdien heraf kunne øges ved hjælp af en fælles metodisk tilgang til indsamling og fortolkning af data. Det bør være en naturlig opgave for EU yderligere at støtte de internationale paraplyorganisationer for eksisterende kunst og forretningsfora og andre formidlende organer med henblik på at skabe og fremme fordelagtige vilkår for den private finansiering af kunst og kultur.

➤ **Øgning af bevidstheden om og forståelsen af eksisterende skatteforanstaltninger og -fordele**

Den vigtigste forskel mellem det amerikanske og det europæiske system ligger ikke i de forskellige foranstaltninger (i hvert fald ikke overvejende), men i gennemførelsen heraf. I Europa er de gunstige skatteforanstaltninger defineret i mange forskellige love (lov om indkomstskat, om arve- og gaveafgift, om moms mv.), og de vedrører forskellige sektorer (f.eks. radio og tv, uddannelse, miljø). Derfor er modtagerne og investorerne/donorerne/sponsorerne ikke tilstrækkeligt opmærksomme på disse foranstaltninger. Det er nødvendigt at øge bevidstheden og forståelsen af de eksisterende og planlagte skatteforanstaltninger med henblik på at sikre en produktiv udnyttelse af de gældende regler. For at sikre en effektiv anvendelse af de retlige bestemmelser skal der udarbejdes en tværnational fortegnelse eller donationsvejledning indeholdende en grundig beskrivelse af den gældende nationale lovgivning og de nationale kampagner, der fremmer udnyttelsen af de tilgængelige skatteforanstaltninger.

➤ **Udvikling af offentlig støtte til professionalisering af fundraising**

En anden tydelig forskel på systemet i USA og Europa er omfanget af de ressourcer, der afsættes til fundraising. Det amerikanske system fremmer god fundraisingpraksis svarende til niveauerne af privat kulturstøtte i Amerika, mens fundraising blot er et supplement og en uregelmæssig mekanisme i det europæiske kulturelle system. Professionaliseringen af fundraisingaktiviteter, når der er utilstrækkelige midler til at dække omkostningerne til kerneprogrammer, kræver målrettede kulturpolitiske foranstaltninger til udvikling af fundraisingprogrammer og -strategier.

➤ **Øgning af bevidstheden om lobbymulighederne fastsat i artikel 167, stk. 4, i TEUF (tidl. artikel 151, stk. 4, i TEF), med henblik på udarbejdelse af politikker med kulturelle virkninger.**

Det fastsættes i artikel 167, stk. 4, i TEUF, at EU-institutionerne skal tage hensyn til de kulturelle aspekter i deres indsats i henhold til de enkelte bestemmelser i denne traktat. Denne artikel giver EU-institutionerne beføjelse og mulighed for at lobbye for kulturelle spørgsmål, herunder for mekanismer og foranstaltninger til fremme af private investeringer i kultur.

➤ **Harmonisering af momsforanstaltninger uden at true de kulturelle varer og tjenesteydelsers særstatus**

Den Europæiske Union har udråbt harmoniseringen af momsforanstaltninger til at være en af de mulige veje til udvikling af skattelovgivningen i EU. Man skal passe på, at sådanne ændringer ikke spolerer det, der ifølge undersøgelsen er opnået gennem momsfrigørelse på kultur, og man bør følge eksemplet fra lande, hvis kulturelle varer og tjenesteydelser har en fordelagtig, eksemplarisk status.

➤ **Ydelse af støtte til kunst- og forretningsfora som bindeled mellem kunst, erhvervsliv og lovgivere**

Kunst- og forretningsfora er mellemlid, der tilskynder donorer til at udvikle en donationskultur og kulturelle organisationer og kunstnere til at udvikle en spørgekultur. Disse organisationer spiller en aktiv rolle i forbindelse med etablering og fremme af partnerskaber mellem kultur- og erhvervsliv. Sådanne partnerskaber indebærer, at de erhvervsorganisationer, der støtter kulturprojekter, får strategisk indsigt i deres brandimage og synlighed, som fremmes i partnerskaber med de kulturelle organisationer, mens kulturelle organisationer opnår mere sikkerhed i den langsigtede programplanlægning. Kunst- og forretningsfora er også instrumenter til gennemførelse af præferentielle afgiftsordninger i praksis.

➤ **Fremme og udveksling af bedste finanspolitiske praksis for fremme af privat kulturstøtte i medlemsstaterne**

Den finanspolitiske støtte er meget vigtig for etableringen af rammerne for at øge de private kulturmidler. Offentlige embedsmænd og organer med kompetence på kulturområdet har en noget begrænset indsigt i den mangfoldighed af foranstaltninger og midler, der findes på det finanspolitiske område. Derfor er der ikke overraskende behov for at forbedre de eksisterende eller indføre nye foranstaltninger til fremme af private investeringer i kultur. Denne situation understreger behovet for at overvåge og evaluere virkningerne af de finanspolitiske tiltag på kulturområdet og iværksætte en tværgående sammenlignelig analyse på EU-plan med det formål at identificere de mest optimale løsninger. Uden en kompetent skatteudgiftsanalyse foretaget af skattemyndighederne og finansministerierne vil ethvert forsøg på at forbedre skatteforholdene være ideologisk frem for at være et sammenhængende, pragmatisk svar på de skiftende langsigtede finanspolitiske fremtidsudsigter.

➤ **Kulturpolitiske tiltag drevet af forskellige kulturelle værdier**

De private investeringer i kultur er påvirket af mange forskellige faktorer - nogle ligger uden for den kulturelle sektor (såsom det bredere politiske og juridiske miljø), nogle ligger hos donorerne (såsom donationskulturen og udvidelse af formuen, herunder dens fremtidige overdragelse fra generation til generation), og nogle ligger i selve den kulturelle sektor (såsom de afsatte ressourcer til fundraising og spørgekulturen). En sådan kompleksitet kræver kulturpolitiske tiltag, der er flerdimensionale og holistiske i deres formulering og gennemførelse, og som er drevet af forskellige kulturelle værdier. En af de primære udfordringer i forbindelse med kulturpolitikens udformning er at skabe proaktive mekanismer, der kan imødegå umiddelbart forestående ændringer i de sociale, politiske og økonomiske miljøer. Kulturpolitiske foranstaltninger til fremme af private kulturinvesteringer bør overvejende være rettet mod udvikling af kompetencer i den kulturelle sektor til etablering af produktive relationer med den private sektor. Endvidere bør den kulturpolitiske udvikling føre til fastlæggelsen af passende lovgivningsmæssige rammer, der fastsætter blandede økonomiske principper som grundlag for at opnå bæredygtighed.